

„Edinost“

Iz aja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino se priključuje naročnina se upravnice ne obračuna.

Tabakarnah v Trstu se prodajajo za vsake številke po 6 stotink (3 stotinki) in v Trstu pa po 8 stotink (4 stotinki).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Pošiljanje, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravnništvo. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Gariboldi št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Domovinska pravica.

V »Edinosti« je bilo opetovano čitati pritožbe proti raznim županstvom, ker delajo strankam ovire, kadar si hočejo te poslednje pridobiti novo domovinstvo v smislu novega domovinskega zakona, stopivšega v veljavo s 1. januarjem t. l. Ker je iz vseh onih v »Edinosti« objavljenih pritožb razvidno, da se naša županstva po večini ne zavedejo velikega pomena novega domovinskega zakona, ker je dalje razvidno, da mestni magistrat v Trstu dela o pripoznavanju novega domovinstva vse možne ovire, ker dalje znam, da naša županstva po večini ne poznajo zakona toliko, da bi zamogla uspešno čuvati koristi svojih občin: odločil sem se, da napišem to razpravo, v nadeji, da dobro pride vsem prizadetim faktorjem....

Pred zakonom, ki je v veljavi danes, veljal je zakon od 3. decembra 1863., na podlagi katerega si je bilo mogoče pridobiti domovinstvo:

1) z rojstvom, 2) z zakonom (poroko), 3) z vsprejemom v občino, 4) s pridobitvijo javne službe.

Pred ravnokar omenjenim zakonom je veljal zakon od 17. marca 1849., po katerem si je bilo možno pridobiti domovinstvo s 4 letnim bivanjem v isti občini, brez potnega lista. Še pred tem zakonom je veljal zakon (cesarski patent) od leta 1804., po katerem si je pridobil domovinstvo z osnutjem gospodarstva, ali 10-letnim bivanjem v občini. Vendar, ker omenjena zakona danes nimata več praktičnega pomena in bi bilo na podlagi istih danes težko — ali skoro nemogoče — izvajati pravico do domovinstva, bo menda zadostovalo, da sem ona zakona omenil samo mimogrede.

Na podlagi zakona od 5. decembra 1896, državni zakonik št. 222, pa si je mogoče pridobiti domovinstvo tudi s priposestovanjem, to je z 10-letnim, nepretrznim bivanjem v eni občini.

Pridavši to določbo, veljajo danes vse določbe domovinskega zakona od leta 1863., a ta slednja je seveda najvažnejša in za nas velikega pomena. Zato hočem druge določbe le na kratko pojasniti, a v novem zakonu pojasnim vse, kar mi se vidi potrebno, da

bodo znali prizadeti faktorji, in ti so v prvi vrsti naše občine.

Preidemo torej k razlaganju točk, po katerih si je mogoče pridobiti domovinstvo na podlagi domovinskega zakona od leta 1863.

1. Z rojstvom.

Otroci imajo domovinstvo tam, kjer jo imajo starši. Zakonski po očetu, nezakonski po materi. Otroci, rojeni pred zakonom, pa pozneje legitimovani, zadobivajo domovinstvo po očetu. Nezakonsko rojeni, nelegitimovani otroci imajo domovinstvo tam, kjer jo je imela mati, ko so se rodili tudi če se je mati pozneje poročila.

2. Z zakonom (poroko).

Žena zadobi z zakonom (poroko) domovinstvo v občini, kjer jo ima mož, dočim gledé nezakonskih in nelegitimovanih otrok domovinstvo — kakor že omenjeno — ostane nespremenjeno.

3. Z vsprejemom v občino.

Takov vsprejem zamore skleniti občinski zastop in kdor si je domovinstvo v občini na tak način pridobil, zgubi domovinstvo v drugi. Nihče namreč ne more uživati domovinstva v večih občinah zajedno. Inozemci si zamorejo pridobiti domovinstvo v kaki avstrijski občini še-le potem, ko so dobili avstrijsko državljanstvo. Za inozemce smatrajo se tudi oni iz dežel ogrske krone (Ogrska, Hrvatska, Sedmograška).

4. S pridobitvijo javne službe.

Kakor v takih javnih službah se smatrajo definitivno nameščeni državni, deželni in občinski uradniki, duhovniki in definitivno nameščeni učitelji.

Po novem domovinskem zakonu pa prihaja k dozdaj omenjenim točkam še 10-letno, nepretržno bivanje v občini. V to nepretržno bivanje vtevajo se tudi leta, katera je bil kdo neradovoljno odsoten, n. pr. v zaporu ali v vojaki.

Delavec biva 10, 15 ali morda še več let v mestu. Tu je obol. Odšel je v bolnišnico. Stroške je morala plačati dozdaj domovinska občina. Po novem zakonu to ne bo več. Čim je kdo bival 10 let v eni občini, pridobil si je domovinstvo tam in v slučaju bolezni mora nova domovinska občina plačati stroške. Isto velja tudi za slučaj starosti.

Seveda se občine navadno upirajo pri-

poznati domovinstvo, ker se bojé stroškov. A to upiranje pomaga malo. V slučaju, ko je stranka interesirana, da si pridobi novo domovinstvo, bo pač ta sama skrbela za to, da se jej to domovinstvo pripozna. V največ slučajih pa se stranke ne bodo brigale za to; a zato so poklicane občine, da v lastnem interesu pripomorejo zakonu do veljave. V ta namen naj si preskrbi vsako županstvo imenik vseh onih občanarjev, kateri bivajo izven občine. Tak imenik naj bi obsegal po priliki sledeče rubrike: Tekoče število: ime in očetovo ime; stan (poklic); rojstni kraj, eventualno rojstno leto; sedanje bivališče; čas, od kedaj biva v sedanjem bivališču; opazka. Te rubrike se zamorejo seveda razmerom primerno predrugačiti. Tudi ni potreba, da so formulari tiskani, ker se jih — osobito v malih občinah — lahko napiše.

Čim je iz takega imenika razvidno, da kdo že deset let neprenehoma biva v kaki drugi občini, zahteva naj se od dotične občine pripoznanje domovinstva. V ta namen je napisati jednostaven dopis, kateri naj se glasi po priliki tako-le:

Mestnemu magistratu (Županstvu)

v

Pozivom na § 3. zakona od dne 5. decembra 1896. drž. zakonik št. 222 se isti(o) naproša, da . . . iz . . . bivajočega v . . . blagovoli pripozna svojim pripadnikom.

Županstvo

Župan, N. N.

Ako na tak dopis v par tednih ni odgovora, je rešitev urgirati in če tudi na urgencijo ni odgovora, napisati se na okrajno glavarstvo po priliki sledečo pritožbo:

C. kr. okrajno glavarstvo

v

Tukajanje županstvo se je obrnilo z dopisi od dne . . . št. . . in dne . . . št. . . na mestni magistrat (županstvo) v . . . v stvari pripoznanja domovinstva N. N. iz . . .

Ker na omenjena dopisa do danes še ni nikake rešitve, naproša se isto c. kr. okrajno glavarstvo za blagovoljno posredovanje, da se N. N. iz . . . na podlagi zakona od 5. decembra 1896. drž. zak. št. 222 pripozna domovinstvo v občini . . .

Županstvo

Župan, N. N.

memo pomočnika za drugo poluleto, s katerim naj bi naš Milan dohitel, kolikor je zamudil zaradi bolezni. <<

»Res? oh kako me veseli Milan moj, da mi ne ostane časa zaostalimi!« je vzkliknila sedaj lepa baronica in pobožala svojega jedineca po mehkelem licu. Obrnivši se do svojega soproga, je povprašala:

»Sedaj naj torej poiščemo učitelja, papa?«

»Da dušica in ta je že izbran!«, je odvrnil veselo.

»Tako, že tako kmalu — kdo ti je pripomogel do tega, Dimitrij?«

»Milanov učitelj sam mi je imenoval nekega svojega prijatelja, ki se je pred nedavnim nastanil v tem mestu«, je odvrnil soprogo prijazno.

»Gospod torej ni domačin?«

»O ne, ljubka, od daleč je, prav od daleč, sicer pa ne vem, od kod.«

»In kako se zove?«

»Kako? Hm, ime mi je pa neznano, oziroma, zabil sem je popolnoma. A propos! Jutri že ga pošlje učitelj Alberti sem in ako mene ne bo doma, vsprejmi ga, ti dragica. Govori in odredi sama po svoji volji in po lastnem razumu.«

* * *

»Milostna! Neki gospod je zunaj!«, je rekel, globoko priklonivši se, stari sluga.

»Gospod?« je povprašala baronica de Monti.

Ako je šel v bolnišnico kdo onih, ki že deset let bivajo v kaki drugi občini, a mu novo domovinstvo še ni pripoznano, ter, ako je prišlo poizvedovanje o domovinstvu, ni smeti v nobenem slučaju izdajati ubožnega lista, ampak vrniti je bolnišnici, ali okrajnemu glavarstvu, od kjer je že prišlo, s sledečim tergatom:

Vrača se (upravi mestne deželne bolnišnice, c. kr. okr. glavarstvu) v s poročilom, da je notriimenovani N. N. pristojen v občino

Istodobno s takim poročilom pa se je treba obrniti na dotično občino — če se to že prej nizgodilo — z zahtevo pripoznanja domovinstva dotičniku, kakor zgoraj omenjeno.

Pred vsem pa naj občine pazijo, ko izdajajo ubožne in domovinske liste, da-li dotičnik morda ne biva že 10 let neprenehoma v kaki drugi občini. V tem slučaju naj ubožnega lista sploh ne izdajajo; a domovinski list pa samo v svrhu pridobitve novega domovinstva! V vsakem slučaju pa naj se to pripoznanje nemudoma zahteva!

Za danes završujem. Ako mi se bo videlo potrebno, oglašim se še o tem veličnem predmetu.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 24. septembra 1901

Potemkinove vasi. Nobena stvar ne ilustrira tako kričeče dvomljive vrednosti trozveze, kakor fakt, da hlapei trozvezne politike se uprav love za vsako še tako neumestno in malenkostno priliko, da bi povdarjali potrebo in koristnost te zveze in da se ob takih prilikah ali spuščajo v neslana pretiravanja, ali pa se kar naravnost postavljajo v konflikte z notorično resnico. Tudi nemških vojakov, vračajočih se iz Kitaja v domovino, prihod v Trst mora služiti za tako Sisifovo delo naših oficijozov. Ti moraš-proslavljevalci seveda niti ne smejo misliti to, da mora le padati ugled drugega zaveznika, če se pomembnost prvega pretiruje gori do višin — neslanosti. Če vedno in v kričečih barvah govoriš o koristih, ki jo ima naša država od trozveze, mora se slednjič utrditi misel, da smo navezani na to zvezo, da nam

»Da, milostiva, in tukaj je njegova posetnica.«

»Gotovo Milanov učitelj!«

»Naj vstopi!« je rekla čez nekoliko časa, s tresočim glasom, in vsa prebledela. Pogled na posetnico jo je razburil.

»Kako sem nespametna! Ko bi sedaj Dimitrij vedel, da me že samo ime, enako ime, spominja njega — Milana. Ah! da mi še noče izginiti iz spomina nekdanji vzor, da mi je čisto še v duhu, pred očmi oni, kate-rega sem ljubila nekdaj tako goreče.

Mlada gospa ni bila nikaka koketka; njej je bilo popolnoma indiferentno, se-li kdo izmed možkega spola ozira po njej, zanimlje za njo, ali ne; toda kljub temu in kljub prepričanju, ki jej je zatirjevalo, da ni na njej nič v neredu, se je parkrat pogledala nehoté v velikem zrcalu. Nato so se bliskoma odgrnila baržunasta temnordeča zagrinjala in v sobo je vstopil Milanov učitelj

Mož visoke postave — prostornega čela, dolge, goste brade in velikih izredno milih oči, čez katere so se spuščale dolge trepalnice: mož prijaznega lica z resnobnimi potezami stal je pred njo strmé . . .

Samo en hip, samo za migljaj, samo jeden pogled in zdrknilo je njeno vitko telo na težko preprogo A on, ki je stal kakor okamenel pred njo, katero je ljubil še vedno in gotovo strastneje nego pred desetimi leti, ni pohitel iz sobe, ni klical na pomoč, am-

PODLISTEK.

Zaradi njene drznosti.

Spisala Vanda.

Ko čije hité dalje, vaški otroci za njimi. Tudi oni tujec je pospešil svoj korak. Zadnji med vsemi si je vendar dobil najboljši prostor. Preril se je do srede cerkve.

Ob velikem oltarju, ob stranski izpovednici je obstal. — Pred njim se dogaja prizor, ki ga zbada od srca, ki mu trpinči dušo, saj vidi njo, katero ljubi strastno, sveto, od trenutka, ko mu jo je usoda dala spoznati in še bolj, od kar je opazil, da jej odseva iz krasnih, zametastostnih oči dobrosrčnost, plemenit značaj. Še stoji nemo ob izpovednici in prizor, ki se vrši ob oltarju, mu pretresa ves život. Ona, katera mu je nekdaj sama, prva dokazala, kako iskreno ga ljubi, ona, prav ona stoji ob strani drugega, ob strani onega, ki je morda zaslužil le njen denar. — In kar mu je pričalo zunaj njeno krasno lice, ko je slonel ob slavaloku, to mu pritrjuje sedaj njen tihi, jedva tresoči, trepetajoči »da.«

»Končano! končano! končano!« šepetala so mu usta nezane množice krog njega in ravno tako mu je zaplapolal medli plamen voščenihi sveč na oltarju. »Končano«, pošepetal kar nehoté tudi on sam za-se, medtem ko je čutil, kako se mu srce krči bolesti, največje tuge.

Končano. Svati so pristopili v trumah ni medtem ko družice in gospe poljubujejo nevestin obrazek, jej gospodje stiskajo malo roko. Končano. Cerkevni obredi so dovršeni in nevesta je na veke združena ter navezana na drugo bitje, katerega v istini niti ne ljubi. Po dva in dva so se pripravljali na odhod iz cerkve. Na strani neveste se zadovoljnim licem oprijemlje ponosni ženini svoje ženke. Le en pogled po ljudeh, po množici, ki se je tukaj izbrala, edin pogled si usoda privoščila: — pogled nevestin do izpovednice. — In — usodin naklep se je izpolnil. Nevestin pogled se je srečal s pogledom njenega nekdanjega učitelja.

Njegov pogled je provzročil, da si jej je iz prsi izvil težek »ah«. Soprogo jo je strastno pritisnil k sebi, smatrajoči ta vzdih za dokaz njene sreče — — — . Vsakdo — jo je smatral najsrečnejšo, samo oni tujec pri izpovednici ne! On sam umeje oni pogled — ona sama umeje njega.

* * *

»Mama! Ne bom ponavljal leta ne, četudi sem toliko časa ležal doma bolan, kaj ne papa?«, je nagovarjal ml. deček svoja roditelja, prijemši ju za roki smeje se.

»Da, otrok moj!« je odvrnil dečkovemu vprašanju resni oče.

»Tako je, slišiš mama?«, je pristavil zopet.

»Milanov učitelj je svetoval, da mu naj-

drugači ni življenja! Potem pa se kažemo v luči vazalstva do zaveznikov. Tako greše naši oficijozni sedaj, ko se je par stotin nemških vojakov dotaknilo našega mesta, kakor da je s tem doletela našo državo nezaznana milost! Tako greše na ugledu in suvereniteti države. No, mi ne bi se na vse zadnje razgrevali radi tega. Če je drugim prav tako, bodi nam tudi. Ali proti temu, da greše na račun resnice, protestiramo. — Današnji oficijozni »Tr. Tagblatt« se kar topi same blaženosti, ker so danes dospeli v naše mesto nemški vojaki. »Tr. Tgbl.« pozivlja vsesvoje čitatelje in vse one, ki so »dobre volje«, naj bi dokazali nemškemu vojakom in nemškemu častnikom, kako globoko da je v srcu vseh avstrijskih narodov ukoreninjena zveza z Nemčijo, da ne bi isti mislili, da je trozveza le delo diplomatske prebrisanosti in politične razsodnosti. Oficijozni list pozivlja torej prebivalstvo, naj bi naravnost varalo nemške vojake ter mu razkazovalo — »Potemkinove vasi«. Oficijozni okoli »Tr. Tgbl.« menda ravno tako dobro vedo, kakor mi, da Slovani vsprejemljajo trozvezo in sedanjo politično konstelacijo le v svoji lojalnosti do dinastije! Atentat na resnico pa je, ako kdo pravi, da je naša zveza z Nemčijo srčna stvar avstrijskih Slovanov. Proti širjenju takega domnevanja moramo protestovati kar najodločneje. Ovacije trozevi bi se prirejale v Avstriji le tedaj, ako bi laški vojaki prišli med naše laške irredentarije, ali pa nemški vojaki med nemške irredentarije! Obratno pa nikoli, o čemer so se »Tagblattovi« zapletniki lahko prepričali danes, ko se pri dohodu nemških vojakov ni zganila niti jedna roka v pozdrav in se ni niti eden vsiklik izvil iz ust občinstva, razen — komandiranega »hura!« od strani vojaštva. Bolje pa je vsejedno, da so nemški vojaki videli resnično, hladno mišljenje občinstva, nego da bi bili morali gledati »Tagblattove« »Potemkinove vasi«.

Na včerajšnji volitvi v deželni zbor iz veleposestva Kranjskega je bila izvoljena desetorica Nemcev in sicer je bilo oddanih 53 glasov. Slovenski veleposestniki se niso udeležili volitve. Torej poslušajte, ljudje božji, to dvojno:

a) Teh 53 bolj ali manj veleposestnikov je volilo v deželni zbor osrednje pokrajine slovenske 10 poslancev, nad 400.000 glav prebivalstva kmečkih občin pa je smelo izvoliti borih 16 poslancev! Tu imate kričoč izgled, kakova je tista glasovita volilna »geometrija« Schmerlingova, ki naravnost pači naravo, da le nemškemu življu tudi v nemških deželah daje veljavo, kakoršne ne bi smeli imeti po nobenem pravu;

b) v veleposestvu dežele Kranjske znaša nemška vočina morda kakih 20 glav; kje je gospod Körber, da bi ob taki mali diferenci zagotovil tudi manjšini primerno zastopstvo? Je-li njegova tenkovestnost res tako priklenjena samo na Česko, da ga na Kranjskem kar čisto nič ne peče to, da ob taki mali diferenci ima večina vseh 10 poslancev, manjšina pa nobenega?! Mar je načelo varstva manjšine lepa reč le v veleposestvu na Češkem, to je: tam, kjer so slučajno Nemci v manjšini?!

pak stal je nepremično pred njo ter zrl z začudenjem to divno prikazen. Še-le črez nekoliko hipov se je zavel, stegnil desnico po ozki vazi, v kateri so se močile cvetlice — jih odstranil in izlil vodo na njen snežnobeli vrat. Hipoma jej je odpel životeč, na kar je svobodnejše dihala. Odprla je oči, a on jej je, težko sopé, zašepetal: »Takratni tvoj poljub me je onesrečil, a onesrečil tudi tebe. Ti si zadovoljna, a nisi srečna. Tvoje mesto naj bi bilo ob moji strani in na mojem sreću. A sedaj? Sedaj je prepozno. Usoda je naju na čuden način dovedla po tolikih letih zopet skupaj«.

Bil je mahoma ves razvnet, ko jo je stiskal s strastjo k sebi.

»Sedaj pa odhajam. Ta sestanek po tolikih letih bodi razstaneč — za vedno! Tiho, tiho... Izbriši si iz spomina. Bodi srečna v svojih dneh!«

Lepi ženi se je izvil globok vzdih iz prsi.

»Kamila! Moram, v tvoji bližini nesmem živeti, ker ne bi mogel gledati, kako je srečen na tvoji strani — drugi!« Še trenotek in vrata so se zaprla za njim — zaprla za vedno. Približala se je k oknu in tiho zašepetala: Ah, Milan, ti odhajaš obupen, kakor si odhajal takrat zaradi drznosti moje!

(Zvršetek.)

Dr. Randa o dogodku v Rimu. »Neue Freie Presse« je — kakor smo opetovano konstatirali na tem mestu — glasno sekundirala tolovajem Alacevicheve vrste. Tudi sodba pretorja je dunajskemu listu izredno ugajala. To je vzbudilo češkega učenjaka dra. Rando, da je rečenemu dunajskemu listu doposlal članek, v katerem analizira in kritizira razsodbo rimskega pretorja.

Beseda Rande je veljavna. Randa je vseučiliški profesor v Pragi, dvorni svetnik, člen gosposke zbornice in eden prvih juristov sedanjih časov. Njegovi knjigi o »lastnini« in o »posesti« ste n. pr. deli svetovnega glasa. Kakor jurist pripada Randa že dvajset let obči zgodovini. Njegov sedanji članek v »Neue Freie Presse« — napisan s tako bistrino, s kakoršnjo se more odlikovati samo takov umni velikan — izreka dogma, po katerem bi bil rimski pretor, čim je priznal »essere avvenuto lo spoglio violento«: a) moral Pazmana vpostaviti v posest, in b) obsoditi Alacevicha in tovariše na poravnavo škode.

»Edinost« je, navedši in opiraje se na dotične paragrafe državlanskega italijanskega zakonaika, dvakrat izrekla isto menenje.

Posebno izvaja dr. Randa, da je nedopustno, da je pretor naložil Pazmanu, naj izpolnjuje, da bo vladni komisar pozvan na razpravo v ta namen, da se bo tožba nadaljevala. Isti pretor pa je izrekel ob enem, da je tožba ugasnila. Kakó naj se potem nadaljuje? Pretor zahteva, naj se vladni komisar povabi, da pojasni: a) ali ima on, kakor depoziter, stvar izročiti onemu, katerega sodnik priznava kakor pravega posestnika; ali b) da ima on, komisar, taka viša pooblaščenja, ki njegove odredbe odtežajo kompetenci sodišč. Ako se komisar izreče v prvem zmislu, potem pride pretor po okolišu do istega rezultata, katerega je mogel in moral direktno doseči po restitucijskem povelju! Če pa ima komisar »viša pooblaščenja«, potem pa sodnik ne postane nekompetenten za razsodbo o motenju posesti od strani toženih Alacevicha in tovarišev. To je ravno: z vladnim komisarijem nima tožba nič opraviti! Pazman je imel torej popolnoma prav, ako je tožbo omejil le na nasilnike in je vladnega komisarja popolnoma pustil iz igre.

Po tej analizi učenega jurista se je utemeljevanje, s katerim je rimski pretor podprl svojo razsodbo, porušilo kakor hiša iz — kart. Postopanje Pazmana je Randa pripoznal povsem pravilnim. Ni čuda torej, da je isti »Piccolo«, ki sicer navaja izjave vsacega rimskega — šarlatana, popolnoma potajil to avtoritativno enunciacijo moža, ki je poznana celebriteta na polju juridiškem!

Po obisku carja na Francozkem.

Pariški dopisnik londonskega lista »Times« zagotavlja, da je dobro obveščen, da so bili razgovori v Compiègne minolega petka, vršivši se med enrjem, Loubetom in njiju ministri, posvečeni skoro izključno le vprašanju bližnjega in nadaljnega Vzoka in pa napetim odnosom med Francijo in Turčijo. Osebito da se je povdarjala potreba, opozoriti Turčijo, da se ne sme še dalje z sistematičnim zavlačevanjem odtežati svojim obvezam. V ta namen da treba, kar se tiče bližnjega Vzoka, narediti kraj sedaj obstoječemu ljubosumju med posamičnimi vlastmi, da bo omogočen pritisk na sultana. Glede armenskih stvari izjavlja Rusija, ki je ob poprejšnjih klanjih prepričala energično posredovanje, da novih klanj ne bi več mirno trpele. Z ozirom na stvari daljnega Vzoka je izjavila Rusija, da bo z vso silo povpeševala vseh Francije. O drugih zanimivih točkah, ki zanimajo sedaj javnost, ali niso govorili, ali pa se jih niso dotaknili.

Tako angleški novinar. Zadnja opomba priča, da tu bržkone ni imela besede samo resnica, ampak, da je tudi angleška želja narekovala misli, posebnost pa misel, kakor da ruski in francozki državniki niti omenjali niso angleškega tolovajstva v južni Afriki! S tem angležkim domnevanjem so v dijamentralnem nasprotju razna druga poročila, ki trde, da se je v Compiègne ravno o južno-afriški vojni mnogo govorilo.

Vojna v južni Afriki. Položaj Angležev v južni Afriki postaja z vsakim dnem resnejši. Milner namenuje proglašiti obsedno stanje v vsej kapski koloniji, kjer Angleži niso več varni pred — svojimi lastnimi podaniki. Celó v samem glavnem mestu angleške kapske kolonije, v Kapstadt, je vse polno ustašev, tako, da Angleži ne zaupajo več niti mestni straži, vsled česar hočejo isti

odvzeti orožje. Burske čete se pojavljajo že prav blizu v okolici glavnega mesta Kapstadta. Angležke čete se zbirajo, da branijo železniške proge in druge komunikacije. Buri namerjajo na-kočiti angleško luko Mosselbay, vsled česar so Angleži odposlali tja vse polno vojaštva in dve vojni ladiji.

Tržaške vesti.

Monsignor Petronio — kapitularni vikar!! Ta je najnovejša vest. »Piccolo« je iz sebe od veselja. Če je Petroniu všeč, da se židje veselijo njegovega režima — dober tek!!

Našim čitateljem ne treba praviti, kaj pomenja to, ako židovsko glasilo, utakniviš svoj nos v stvari katoliške cerkve, govori, da z imenovanjem Petronio-a kapitularnim vikarjem in začasnim voditeljem dijeceze nastopi doba »reda in miru«.

O mi že poznamo tisti mir na grobovih, katerega bi »Piccolo« zaželel večini prebivalstva v škofiji!! Mi pa hočemo živeti in bomo živeli v zvezi vsem Petronio-tom!

Laško-židovsko glasilo povdarja, da so slovenski kanoniki oddali glas za Petronio-a, ker da so slednji uvideli potrebo, da škofiji stoji na čelu italijanski voditelj! Da-li so slovenski kanoniki res hoteli manifestirati kaj takega?! Mi ne verujemo, sicer pa — svobodno jim!

Dosledno svoji že dani izjavi, da bomo z vso hladnostjo beležili dogodke, izjavljamo tudi danes ledeno-hladni do dna duše:

Če bo Petronio hotel vladati škofijo v duhu in na korist cerkve, pride v najkrajšem času — mi nimamo ne dvomimo na tem — v huje konflikte z vladajočo kliko, nego je bil pokojni škof! Če pa bo hotel veslati v vodovju camorre, tistega glasovitega društva sv. Nazarija, Amicoveev in Avvenireev, potem naj vsprejme naše zagotovilo, da si razbije glavo ob poštenju, ob verskem čutu in ob vzbudivši se samozavesti slovenskih vernikov!!

Moje menenje. Pod tem naslovom smo prejeli: Na pogrebu škofa Šterka sem opazil nekaj, kar mi odločno ni ugajalo. V sprevedu so bili tudi otroci državnih ljudskih šol. Prav je tako, da otroci sodelujejo o takih prilikah. Prav, ker se tako doseže dvojen namen. V prvo tudi mladina doprinese v lepše počestvenje spomina pokojnikovega; v drugo pa se doseže — in ravno te koristi jaz ne bi hotel podcenjevati —, da mladina prejema v dušo trajen moralen efekt.

Je-li pa ta drugi namen res dosežen po načinu, kakor je mladina sodelovala na pogrebu vladike Šterka! Ne!! To je moje odločno menenje. Ta drugi namen bi bil dosežen edino tedaj, ako bi mladina delala spalir in bires videla vso slavnost in pojemala utise! Ako pa koraka v sprevedu, daleč spredaj, ne vidi ničesar in se, v nadomestilo, lepo zabava med seboj. To je fakt, kateremu ni možno oporekati.

Pa tudi oni prvi namen, počestvenje pokojnika, bi bil lepše dosežen po mladini, ako bi ista sodelovala po mojem menenju. Saj vidimo povsodi, ko prihaja n. pr. vladar v obiske, da mladina dela spalir. To upliva na visokega gosta in mladini se dogodek, ker ga je mogla opazovati, globlje utisne v dušo in spomin.

Prosil bi torej šolske in tudi redarsko oblast, da bi izvolile premisljati o tem mojem menenju za eventualne take slučaje v bodočnosti.

Šolnik.

Nemški vojaki v Trstu. Danes, nekoliko pred 11. uro dopoldne so na Lloydovem parniku »Franz Ferdinand« dospeli v našo luko nemški vojaki, ki so na potu iz Kitaja v domovino. O tej priliki je došlo v naše mesto več avstrijskih in nemških častnikov, mej istimi tudi korni poveljnik vitez Suecovaty, polkovnik v generalnem štabu Friderik Eekardt, major Ivan Kettler iz kraljevega pruskega vojnega ministerstva, več nemških vojaških zdravnikov in drugi. Poveljnik nemškega batalijona je major pl. Förster. Na obrežju so pričakovali nemške vojake zgoraj omenjeni in še mnogo drugih častnikov vojske in mornarice ter nekaj stotnij domačega pešpolka št. 97 z godbo na čelu, nekaj stotnij domobrancev in četa vojakov vojne mornarice. Častniki in vojaki so bili vsi v paradni uniformi.

Na obrežju se je zbralo veliko rado-vednega občinstva. Ko se je parnik pristavil, zasvirala je domača vojaška godba

nemško himno »Heil dir im Siegeskranz«. Ko je godba odigrala, vskliknilo je vojaštvo — samo vojaštvo — trikratni »hura!« Po dovršenih vsprejemnih ceremonijah, se je več podčastnikov našega vojaštva podalo na krov parnika, kateri se porazdele med nemške vojake, da jih bodo vodili po mestu in okolici. Nemški vojaki bodo prenočevali na parniku, v katerem so se pripeljali semkaj. Danes, ob 7. uri zvečer priredi predsednik avstrijskega »Lloyda« na parniku »Habsburg« diner nemškemu častnikom na čast. Na dinerju bo svirala godba 97. pešpolka.

Prav jim bodi! Tudi letos je bil silen naval nemške ljudske šole. Od strani Slovencev je ta naval umeven že po dejstvu, da v mestu nimamo svojih ljudskih šol, izvzemši ono sv. Cirila in Metodija, ki pa zadošča komaj za nekaj odstotkov našega ljudstva. Ali naval je bil silen tudi od italijanskega ljudstva. To bi se zdelo čudno in vendar ni čudno. Vzrok je javna tajnost. Šolski zistem našega magistrata je tako — izboren, da se tudi laški stariši, če le mogoče, izogibljejo občinskih šol. Posledica navalu na nemške šole, je bila, da so jih morali mnogo odkloniti. In v kolikor je bilo možno opazovati, so v prvi vrsti odklanjali italijanske otroke. Zakaj? Tega ne vemo.

Ali fletno je bilo, kako so si opekli prste mnogi taki slovenski stariši, ki menijo da še s tem bolje priporoče, ako svoje otroke prijavijo kakor Italijane!! Ker so se torej — kakor rečeno — v prvi vrsti odklanjali italijanski otroci, bil je iz tega vzroka odklonjen tudi marsikateri slovenski Italijan! Ti so dosegli ravno nasprotno od onega, kar so hoteli doseči. In mi pravimo: prav jim bodi! So vsaj enkrat občutili na svoji koži, kako se jim je zatajevanje svoje narodnosti slabo izplačalo!

Iluzije krivoverskega »Primorskega lista«. Iz Škedenja nam pišejo:

Krivoverski »Primorski list« je v svoji zadnji številki prinesel člančič pod naslovom »Škedenj pri Trstu«, v katerem opisuje naše cerkvene razmere. Revež! Ako bi on poznal škedenjske cerkvene razmere in vnetega našega dušnega pastirja (kakor ga on nazivlje), glavo stavim (in te ne bi dal tako rad od sebe), da bi pisal vse drugače nego je pisal! G. Kavalich je svoje verne (!?) bratovščine ustanovil še le potem, ko je bil primoran in ko mu je voda do grla prišla! No, pa on sam tudi najbolje ve pravi vzrok svojemu naglemu ustanavljanju bratovščin in zbiranju pobožnih (!?) društev.

Naša po Kavalichu skrpana pobožna društva so takšna, da Bog — pomagaj! Bog ne daj družih enakih po slovenski deželi. — Čujemo tudi, (in to iz povsem zanesljivega vira), da so začela že pokati in da neke žernice zahtevajo jasnih računov o gospodarstvu z novčiči, ki so jih uboge reve izročile gosp. župniku za neke pobožne namene. — Krivoverski »Prim. list« ne more pisati par besedij, da ne bi debelo lagal; tako je tudi v tem slučaju. Piše namreč, da bratovščine v Škedenju štejejo skupaj preko 830 udinj oziroma udov. O da, g. župnik bi bil lahko ponosen na svojo taktiko, ako bi imel pod svojim krovom res 830 udinj, oziroma udov, kakor piše »P. L.« Ali gg. okolo »P. L.« zagotavljam vas in to z mirno vestjo, da jih nima niti 450 in še med temi 450 ni niti 100 pravih Škedenjcev! Razumete?! Strah, strah pred unijatstvom vam ne da miru in zaradi tega lažete, obrekujete, črnite, vpijete! F.o

Relata refero. V soboto zvečer je imelo tržaško italijansko društvo »Unione patriotica« v prostorih »Unione operaia« svoj letni občni zbor.

Med drugimi je člen odbora, g. Albiori, predlagal, naj bi se društvo v prihodnje zopet udeleževalo javnih obhodov v proslavo cesarjevega rojstnega dne itd. Temu pa je oporekal drug člen odbora, g. Scocigiorich, ki je izvajal, da bi to bilo za društvo poniževalno, če bi se pokazalo sedaj kakor tepen psiček, ki gospodarju hitro po dobljenih batinah — roko liže. Ta gospod je meril o tem na lokalno vlado in pa na redarstvo! Menil je, da ta dva činitelja dopuščata irredentarskim življenjem svobodno gibanje, dočim omejujeta z vsemi sredstvi vsaki glasnejši patrijotični pojav, kakor se je to zgodilo povodom smrti blagopokojne cesarice. Temu izvajanju je občni zbor enoglasno pritrdil. Gospod vladni komisar je pa naprosil poročevalca listov »Tr. ester Zeitung« in »Trieste«, naj prav lepo — molčita o tem!!

Mi pa od »Edinosti« prosimo vse one naše rojake, ki nočejo umeti, zakaj se tudi

mi ne udeležujemo obhoda na predvečer rojstnega dne našega presvetlega cesarja, naj blagovolé vzeti na znanje gornjo izjavo gosпода Seocigoricha!!

Za jednakopravnost vselej in povsod!
Iz neke občine istrske smo prejeli sledeči dopis:

Osnovni odbor za postavljenje spomenika blagopokojni cesarici Elizabeti v Trstu razpošilja nekako »prošnjo« do vsega prebivalstva na Primorskem brez razlike vere in narodnosti radi nabiranja prispevkov. Mi seveda nimamo in ne moremo imeti proti temu prav nič, da se tako blagi ženi in vladarici, kakor je bila naša, zdaj že v Bogu počivajoča cesarica, postavi viden spomenik. Saj ga je tudi zaslužila po vsej pravici! In mi, kakor lojalni podložniki naše prejasne vladarske hiše vedno radi z mišljenjem in dejanjem podpiramo vsako stremiljenje, ki se kakorkoli nanaša na naše udanostno razmerje do iste.

Ne moremo pa molčati o tem »osnovnem odboru«, ker menimo, da se tudi v njem skrivajo take osebe, ki se ne morejo in ne morejo povspeti na tako vzvišeno stališče, da bi vsaj o uresničevanju takega plemenitega namena, ko treba sodelovanje vseh — in to ne toliko radi materialnega vspeha, ampak še bolj radi moralnega efekta — pripoznavali popolno in absolutno enakopravnost našega življa, večine v deželi.

Zato smo se odločili spregovoriti to-le odkrito besedo. Pa brez zamere!

Ravnokar imenovanemu odboru, kateremu uočemo odrekati »visokega in plemenitega namena«, ko tako lepo prosi vse prebivalstvo brez razlike vere in narodnosti na Primorskem prispevkov za spomenik, ne moremo po drugem kraju biti preveč prijazni, da si se je »ponižal« s tem, da se — pa ne milostno! — poslužuje našega jezika v — prošnji! Pečat tega odbora pa je, kakor izvolite razvideti na tu priviti »prošnji«, izključno v blaženi italijanščini in ko nam na ušesa doné ti glasovi, se nehoté spominjamo, kake matere sin je bil oni okrutnež, ki je v plemenito srce naše blagopokojne vladarice zabodel morilno orožje! Pa, opustimo te grozne, nehotoma vzbujene spomine in ozirimo se rajši na omenjeni fakt, da je dotična, v slovenskem jeziku napisana prošnja zapečaćena s pristnim italijanskim pečatom! To nam ravno ne gre za lahka v glavo.

Mi nočemo nikjer biti zapostavljeni in to tudi ob najbolj malenkostni stvari ne, ker smo ponosni na to, da smo sinovi svojega slovanskega rodu, ki je naši monarhiji dal že toliko vrlih bojevnikov, ki so za njo na mnogih bojiščih prelivali svojo kri! Zlasti pa še zato ne, ker predobro vemo, kako naši narodnostni protivniki preradi ubirajo tisti za njih značilni refrén: Kadar prosi, zlata usta nosi ...!

Veselia v Lonjerju in izlet »Tržaškega Sokola«. Dasi je bilo vreme skrajno neugodno in se je bilo bati, da vsaki hip prične močno deževati, zbralo se je v nedeljo ob 4. uri popoldne v Lonjerju toliko narodnega občinstva, da so bili novi obširni prostori »Konsumnega društva« še pred začetkom veselice natlačeni do zadnjega kotička, tako, da je moralo obilo gostov poiskati si prostora v drugih lonjerskih gostilnah. Še pred pričetkom veselice je res pričelo deževati, valed česar so začeli nositi stole in mize z odkritega prostora, kjer se je imela vršiti veselia. Pozneje pa je dež nekoliko prenehal in veselica se je vsejedno pričela. Razna glazbenih točk je vrlo pevsko društvo »Slava« od sv. M. Magd. Spodnje pod spretnim vodstvom g. Valentina Pižona zapelo se znano preciznostjo Zajčev moški zbor »Slava delu!« in želo obilo zaslužene pohvale. Takoj za tem so nastopile krepke in vitke prikazni naših izbornih Sokolov - telovadecv z vajami na drugo. Kljub temu, da je začelo med tem deževati, nadaljevali so Sokoli vsejedno telovadbo ter nas resnično izvrstnimi vajami zopet presenetili. Nočemo obširneje poročati o posamičnih telovadnih vajah, le toliko naj omenimo splošno, da smo od zadnjega nastopa v Devinu opazili zopet prav lep napredek, in s tem je dovolj rečeno. Kdor se še spominja našega jako ugodnega poročila v Devinu, si lahko napravi potem sodbo o nedeljskem nastopu. Ne glede na to, da so bili vsi skozi in skozi premočeni, proizvajali so v največjem dežju najlepše vaje. Vsa čustva strajnost učitelja brata Berganta in pridnosti telovadecv! Po telovadbi se je morala veselia, žal, prekiniti, ker je začel liti dež kar v po-

tokih. Občinstvo je zbežalo v zaprte prostore »Konsumnega društva« in drugih gostiln, kjer se je ob zvokih petja, godbe in ob čaši vina še dolgo zabavalo.

Razglas. Poštno in brzojavno ravnateljstvo nam javlja: Glasom odloka c. k. trgovskega ministerstva od 16. septembra t. l. št. 45874 so dopisnice in odprte poštne karte z okraski ali podobami iz mineralnega prahu, iz steklenega drobirja, iz steklenih kroglic, in peska, iz kovinskih delov itd. od 1. oktobra t. l. dalje iz poštne prometa z Nemčijo izključene.

Glede notranjega prometa, kakor tudi glede prometa z Ogersko in zasedenim ozemljem, je merodajno, kakor do sedaj vodilo, da se imajo take pošiljatve v [zmislu pisemske-poštne] tarifa št. 36, točka 2, tedaj iz poštne prometa izključevati, ako je iste po njihovi kakovosti prištevati onim predmetom, kateri bi zamogli poštne uslužbenec ali druge poštne pošiljatve poškodovati, oziroma onesnažiti.

Drobne vesti. O ti regnicoli! Secondo Piccolo in Angelica Valle, stanujoča v ulici Risorta, sta ovadila na policijo sledeči dogodek:

Sostanovalec Piccolija in Valle-tove, Josip C., kovač, in Emil S., zidar, oba iz Italije, oddaljila sta se včeraj ponoči iz hiše, ne da bi se bila poprej spomnila, da treba plačati stanarino. In sicer Piccolu 30 kron 24 stot., Vallečki pa 12 kron 78 st. Vrh vsega tega sta regnicola odnesla Piccoliju par čevljev in Vallečki 5 kron. Oškodovanca sta izjavila, da sta ona dva laška poštenjaka bržkone odkurila domov v Benetke.

Malo časa potem je došel na policijo Valnerin Alojzij, tudi iz ulice Risorta, ter je ovadil, da je tudi njemu sostanovalec, delavec Romualdo P. iz Italije, ubežal, zapustivši dolg 18 kron. Valnerin pravi, da je P. pobegnil v Benetke. Ti ljubi naši pošteni gostje iz Italije: kako po svoje umevajo avstrijsko gostoljubnost! Mesto da bi plačali — beže! No, saj so na glas, da so povsod mojštri v bežanju!

Povožen. Včeraj v jutro je bil povožen Fran Fabijan iz S. Marije Magdalene spodnje št. 324. Dobil je nekaj ran. Prvo pomoč so mu dali na zdravniški postaji.

Med spanjem okradli. Delavec Ivan Krušič, stanujoči v ulici del Pozzo, je bil v nedeljo zvečer nekoliko pijan in je zaspal na plazem. Ko se je prebudil in si potipal žepe, bil je neprijetno presenečen, opazivši, da sta mu iz žepa zginola dva komada papirnatega denarja po 10 gl. Stvar je naznanil policiji.

Tatvine. Anton Zarič, stanujoči v zagati Gusion, je ovadil včeraj na policijo, da so mu neznani uzmoviči ukradli voziček, katerega je bil pustil na tehtnici pri »Rdečem mostu«.

Trgovcu z vinom, g. Tergo, bivajočemu v ulici San Francesco št. 6, so neznani tatje ukradli škaflijo, v kateri je bilo 28 K.

Včeraj zjutraj ob 3. uri je neki Giorgio R., težak iz Trsta, ukradel z nekega voza plašč, vreden 14 kron. Tatu so kmalu zasčili, plašč pa so vrnili lastniku.

Aretovanji. Minolo noč je bil na Corsu, ker je razsajal, aretiran težak Anton F. iz Tolmina. — 39-letni težak Peter C. iz Trsta je bil aretiran, ker je razgrajal v neki tukajšnji kavarni.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 25. septem. ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Ponterosso 2, hišna oprava; Vicolo officina 3, hišna oprava; ulica Torrente 10, hišna oprava; ulica Cassa di Risparmio, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18° 3, ob 2. uri popoldne 22° 3 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.9. — Danes plima ob 7.35 predp. in ob 6.53 pop.; oseka ob 1.09 popoldne in ob 1.11 popoldne.

Darovi za »Narodni dom« v Trstu.
Dne 28. avg. izkazanih . . . K 4351.55
G. Anton Andolšek daroval . . . „ 2.—
Gg. Janko in Marija Trošt od razprodanih razglednic . . . „ 11-16
Gg. Janko in Marija Trošt od razprodanih razglednic . . . „ 2-10
g. Fran Sila daroval . . . „ 10.—
Skupaj K 4376.81

V Trstu dne 24. septembra 1901.

Opomba: Ustanovna ni obsežna v tem izkazu.

Nadaljne darove, deleže in udno sprejema g. Josip Ulčakar, tajnik »Tržaške posojilnice in hranilnice« v Trstu, ulica S. Francesco št. 2, kjer se dobivajo tudi kamenčki za »Narodni dom« v zvezkih s 50 lističi po 20 stotink.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Nabrežine nam pišejo: Vsakomur, kdor je v 37. št. »Rdečega praporja« čital poročilo o shodu v Nabrežini, ki se je vršil 7. t. m., se mora usiljevati misel, da g. Kopač s svojo dobro plačano agitacijo ni dosegel le vspeha povodom stavke, ampak da je v Nabrežini popolnoma utrdil tla za svoj lažiosocializem. Tako bi morali misliti zato, ker je v omenjeni številki lažiosocialističnega trobila čitati o »velikem shodu«, ki se je vršil v soboto dne 7. t. m. zvečer na občinskem vrtu v Nabrežini, na katerem da je bila udeležba velikanska. To pa je grda laž in Kopačeva izmišljotina. Shod se je vršil v zaprtih prostorih Frana Grudna in ne na občinskem vrtu. Da je bila udeležba velikanska, tudi ne more biti res že zato, ker prostori Frana Grudna niso kaj posebno obširni, temveč imajo velikost navadne krčmarske sobe.

Obč. stražnik je res glasno podil proč žene in otroke, ki so stali na občinski cesti. To pa je moral, ker je bila to njegova dolžnost. Tako mu je bilo naloženo od županstva, oziroma okrajnega glavarstva. Naravno je torej, da se ni brigal za g. Kopača — drugačne pouke.

Slednjič se baha »R. P.«, da se kmetje na shodu javno izražali, da soglašajo z izvajanjem g. Kopača. Tudi to je nedostavna in priprosta laž. Pravega kmeta ni bilo nobenega na shodu, k večjemu če je bil kateri, ki je ob enem delavec v kamenolomih.

Toliko Vam v pojasnilo in rudečkarju v odgovor.

Domačini.

Vesti iz Kranjske.

Kranjski Nemci. Iz Ljubljane nam pišejo: Danes je imelo kranjsko nemštvo svoj shod. Vi ste že opetovano povdarjali v svojem listu, kako bi se to nemštvo zgrudilo v svoj nič, ako bi je umetno ne podpiral germanizatoričen zistem in poleg zistema tudi slepota in medsebojna strast Slovencev. Mesto, da bi naši Nemci zavzimali le skromno mesto male kolonije, uživajoče slovensko gostoljubje, pa igrajo, prav v resnici igrajo ulogo klike, ki faktično gospoduje in se čuti vladarice situacije. Ti Nemci so imeli torej danes svoj skod in so — po vsej pravici — izrekli svoje zadoščenje na dosedanjih vspehih, sklenivši ob enem, da bodo delo nadaljevali v dosednji smeri. Umeven je tak sklep!

* Umrli je v Kamniku po dolgem bolehanju ondotni odvetnik gosp. dr. Valentin Temnikar. Pokojnik je bil obče spoštovan in priljubljen. Bil je vnet rodoljub. Lahka mu zemljica!

* Cestna dirka društva »Ilirija« v Ljubljani je imela naslednji vspeh: prvi je prišel na cilj gosp. Gotthard, drugi g. Kranjc, tretji g. Mavsar, četrti g. Oblak.

* Slovensko gledališče v Ljubljani. Sezona slovenskega gledališča v Ljubljani se je otvorila v nedeljo s čarobno igro »Zaloški godec« (»Strakonicky dudák«) od češkega pisatelja Josipa Kajetana Tyla. Režijo je vodil g. Dobrovolny; igra je vspela prav dobro. Jutri uprizaro francosko burko »Coralie & Comp.«, ki je v Zagrebu dosegla največji vspeh. V soboto, 28. t. m. vprizaro veliko opero »Židinja«. Pripravljati se Mrštikova žaloigra »Mina« in veseloigra »Flachsman vzgojitelj«.

* Iz Ustja na Vipavskem smo prejeli: V proslavo imenodne Njegovega Velikanstva cesarja prirede udje bralnega društva »Hubelj«, veseleči se ob enem Božičeve zmage, dne 29. septembra veselico z nastopnim vspešnim: 1. Cesarska, 2. koncert, 3. šaljiva tombola z večimi dobitki, 4. plesna zabava. Svirala bo veteranska godba iz Mavhinj. Veselica se bo vršila v prostorih g. Ignacija Stibilja.

Razne vesti.

Rajko Tajsić v norišnici. Iz beligradske poročil je posneti, da so poznane srbskega radikalca Rajko Tajsića te dni spravili v za-

vod za umobolne, Rajko Tajsić je za časa Milanove afere pobegnil iz Srbije, da ubeži pred aretovanjem, potem je bil pomiloščen od kralja Aleksandra, v svojo domovino se je vrnil s porušenim zdravjem. Rajko Tajsić je tudi jedna žrtev pok. Milana.

Brzojavna poročila.

Deželnozborske volitve na Kranjskem.
LJUBLJANA 23. (B.) Na današnji deželnozborski volitvi iz veleposestva je bilo oddanih 53 veljavnih glasov. Jednoglasno so bili izvoljeni: Oto baron Apfaltrern jun., grof Anton Barbo, vitez pl. Langer, baron Reehbach, ravnatelj Luckmann, baron Lichtenberg, dr. Adolf Schaffer, baron Schwegel, Anton Ulm in baron Wurzbach; vsi so nemški naprednjaki.

Ministerska posvetovanja.
DUNAJ 23. (B.) Danes zjutraj semkaj došli ministri Szell, Lukacz in Fejervay so se popoldne vrnili v Budimpešto. Ministerski predsednik Szell in finančni minister Lukacz sta imela predpoludne pogovore z ministerskim predsednikom dr. Koerberjem in finančnim ministrom Böhm-Bahnwerk.

Odlikovanje contre-admirala.
DUNAJ 24. (B.) Današnja »Wr. Ztg.« objavlja podeljenje reda železne krone prve vrste z vojno dekoracijo bivšemu poveljniku eskadre v vstočni Aziji, contre-admiralu grofu Montecuccoli.

Srbska skupščina.
BELIGRAD 24. (B.) Uradni list priobčuje kraljevi ukaz, s katerim se sklicujeta skupščina in senat na 1. oktobra 1901 starega stila.

Rojstni dan kraljice Drage.
BELIGRAD 24. (B.) Povodom rojstnega dne kraljice Drage so bile po vsej deželi slovesne službe božje. Mnoge odlične osebe vseh stanov so bile odlikovane in gotovo številno častnikov povišanih.

Proces proti morilem Mac Kinleya.
BUFFALO 24. (B.) Včeraj je pričela razprava proti morilem Mac Kinleya.

Vojna v južni Afriki.
LADYSMITH 23. (B.) Železniško črto v Paardekop so Buri poškodovali. 10 voz je skočilo s tira o čemer se je pogubilo 6 mož in 30 konj.

Anarhističnega urednika zaprli.
BEROLIN 23. (B.) Glasom večernih listov so urednika anarhističnega lista »Neues Leben« zaprli ter zaplenili neki članek o atentatu na Mac Kinleya.

Velik požar.
BERGEN 23. (B.) V zalogi tvrdke Alvers, z manufakturnim in kolonijalnim blagom, je navstal včeraj požar, ki je uničil več poslopij in nekaj manjših ladij za odvažanje blaga tako, da so morali iste izvleči iz luke. Na požaru je jeden gasileev zgorel, jeden pa je težko ranjen. Škoda je velika.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da

je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih to-

varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) črt. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago

iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva

vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: ZALOGA:

Via Tesa, Piazza Rosario št. 2

vogal, (solsko poslopje)

Via Limitanea, in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-

vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod

ali železnico franko.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnami

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem
vzoru izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Na prodaj.

Zaradi bolezni v družini se proda
lepó urejena trgovina. Ista se nahaja
sredini mesta in je aktivna.

Naslov pove iz uljudnosti uredništvo
«Edinosti».

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu
ulica Stadion 25. nazna-
nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno
delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih
najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da
si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu bla-
govolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za
mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“
Fran Benčiča v Trstu
ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste
lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago
kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu-
in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo
po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se do-
gotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože
v vseh barvah.

Operater kurjih očes, (Kalistv
van specializist Giordani, ima svoj ambulatorij
Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6. pop.
ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstra-
nitev kurjih očes in zraslih nohtov tudi v najbolj
kompliciranih slučajih na poseben način in brez
nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju
1 krona, na domu 2 kroni.

Pekarna in sladčičarna Jakob
Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat
na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v
pecivo bodisi testo za naveden kruh ali sladčice. Za-
loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Pozor stariši! Snažno zakrpani čevlji
prihranijo nove, kar
popravlja prav točno in po nizki ceni vratar hiše
št. 3, na trgu S. Giovanni, tik lekarna Leitenburg.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih stro-
jev, motorjev na plin in brizgalnic
vseh vrst. Kovaska delavnica. Alojzij Schroeck & C.
v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica
Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh
sogov za vsak stan od najbošega izdelka. V
zalogi ima: podobe na platno in ipe, ogledala, žime
za patno, razne tapetarije itd. Da tudi na obrok.

Skladišče vina ulica Acquedotto št.
23. Prodaja vina v
sodih in buteljkah. Fine pastne in dezertne vina na
de-elo in drobno franko na dom po najugodnejših in
konkurenčnih cenah.

V najem se takoj odasti 2 sobi in kuhinja
v bližini kavarne Fabris. Naslov
pri upravi „Edinosti“.

Išče se večšega knjigovodjo,
ob enem korespondenta,

za kožarsko tovarno. Omenjeni mora biti
popolnoma zmožen slovenskega, italijanskega
in nemškega jezika v pisavi. Prednost imajo
oni, ki so večši v strojarski stroki. Ponudbe
naj se pošiljajo na **Andreja Jakil** tovarnarja
v **Rupi**, pošta Miren pri Gorici.

na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni
„Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Naj-
grši obraz in najostrejšje roke zadobe takoj aristo-
kratično finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“
je angleško milo sestavljeno iz 42 žlahtnih in svežih
zelišč. Jamčimo da se s porabo „Feolina“ popolnoma
odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rude-
čice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšje sredstvo za
čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje
iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi.
„Feolin“ je tudi najnaravnije in najboljšje sredstvo
za čiščenje zob. Kdor redito rabi „Feolin“ mesto
milo, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako
bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada
1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov
7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st.
Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith,
Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I nadstr.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

sè zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic
4 krone franko.

A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:

A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“
v Pregradi, Rogotec Slatina (Rohitsch-Sa. erbrun).

DUNAJ: Centralna zaloga: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. -- BUDAPEST:
Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. -- ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.

Na drobno se vdobiva povsod.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Zaloga strojev in tehničnih priprav.

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjetij vseh vrst.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „OTTO.“

Motori na veter in vodno moč.

Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.

Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle.

Pripadki. Kovine. Razne pipice. Predmeti od gome. Stiskalnice za gro-

zrdje in oljkn, čistilnice, rešetalnice, pine za delatr surovo maslo kakor

tudi vsi drugi poljedelski stroji. Železe traverse in kolesa. Cement »Port-

land« in »Romano. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja in mornarstvo.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče
poprave, toliko za cerkve kolikor za
zasebnike. Velika in izbrana zaloga
latev za okvirje in drugih predmetov
po zelo nizkih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Redka prilika!

**300 komadov za
samih Mk. 3.**

Ena krasna dobro ideoča ura s 3 letnim jamstvom in
lepo verzičo; 1 krasna garnit, gumbov za srajce
ovratnik in manšete iz double zlata; 1 fina skatljica
za cigare; 1 eleg. brušuro žepno ogledalo s finim
glavnikom; 1 beležnica v angležkem platnu; 1 eleg.
brušua igla za dame iz prima double zlata; 2 gumba
od simili briljantov; 1 krasno pozlačen prstan z imi-
tovanimi biseri za dame, ali gospode; 1 najboljša
novčarka z usnja; 1 krasna špila za kravato se simili
briljanti; 1 dobrodišeče milo; 20 angl. predmetov za
dopisovanja in še 200 komadov raznih predmetov,
koji so doma neobhodno potrebni. Teh 300 predme-
tov za samih Mk. 3 z uro vred, ki sama toliko velja.
razpošilja samo nekaj časa po povzetju.

Skladišče Opava (Šlesko).

Poštno predalo št. 15

Pri odjemu 2 zavrtkov dodam lep nož z 2 resili brezplačno.

Kar ne ugaja, denar nazaj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v aliei Bastione št. 2,
nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelo-
vanje cerkvenih posod in orodja. Pri-
pravo cerkvenega orodja olajšuje
revnim cerkvam s tem da daje tudi
na obroke. Obroke si pa preč. p. n.
sgopod naročevalec sam lahko določi.

Od brata Hrvata!

Čč. gg. Žnidaršič & Valenčič
prva kranjska tovarna testenin

v Ilir. Bistrici.

Moja patriotska dužnost nalaže mi, da
Vam izrazim podpuno priznanje vrhu pri-
poslatih mi makarona.

Isti su izvrstne kvalitete te nadnašaju u
tome pogledu sve, koje sam dosele od raz-
nih tvrdkah imao.

Osobito priporočam trgovcem Hrvatima
„makarone“ gospode Žnidaršič & Va-
lenčič u Ilirskoj Bistrici, Kranjska,
jer ista gospoda vjerni svom materinjom
slavenskom jeziku imadu napise na karto-
nima lih »Slavenski«, te stoga nije nam sada
nužda uzimati kot stranaca, koji nam šalju
»makarone« sa napisom madjarskim, talijan-
skim i. t. d.

Ovu moju izjavu možete, ako želite, v
javnost dati.

Vladimir Gorsetić

trgovac

Požega, Hrvatska.

Remeljni v velikem izboru, bukovje debal
orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice
za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za
stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderin št. 10.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
VINA iz VISA, KAŠTELOV pri SPLITU, ISTRJE
in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih
zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrole
zaveza za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr.
avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode-
lni botelje kontrolna in garancijska znamka št. 137.
To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje minis-
terstvo radi pregotega kvarjanja vina, ki stavlja v
resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nege-
da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani
zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
hmeti najfinejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kaštelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz VISA	34 "
Vino Opollo	38 "
Belo vino iz VISA	40 "

Zabtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorščak)

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje
proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju,
proti toci, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerv. društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na	
življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti	
ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga	
pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premi-	
njanju kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premi-	
njanju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov za-	
varovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).